

Výroční zpráva Hnutí DUHA Šelmy

2024

O Hnutí DUHA Šelmy

Hnutí DUHA Šelmy má vlastní právní subjektivitu a samostatné financování. Sídlí v Olomouci. Šestnáct aktivních zaměstnanců a desítky dobrovolníků pracují primárně v regionech s výskytem velkých šelem po celé České republice. Koordinátorem Hnutí DUHA Šelmy byl do 30. 4. 2024 Miroslav Kutal, kterému v tento den skončil mandát koordinátora. Členové spolku Hnutí DUHA Šelmy si na společném setkání zvolili nového koordinátora Michala Felleru, jehož mandát začal platit od 1. 5. 2024. Více o našem týmu najdete na webu www.selmy.cz.

Posláním Hnutí DUHA je prosazovat čisté a zdravé prostředí pro každodenní život. Chceme získávat lidi k účasti na změnách společnosti, které omezí znečištění a zajistí ochranu přírody i respekt k ekologickým limitům. Dobré výsledky naší práce tkví v důrazu na věcnost, přesnost a poctivost.

Ochrana velkých šelem

Zachování velkých šelem v naší krajině je pro nás velmi důležitým a zároveň složitým úkolem. Medvěd, rys a vlk se od druhé poloviny 20. století vrací zpět do naší přírody. S vlky se můžeme setkat téměř ve všech hraničních pohoří České republiky, ale medvěd zůstává stále pouze vzácným návštěvníkem moravsko-slovenského pomezí. Početnější populaci rysa ostrovida najdeme v jihozápadních Čechách: především na Šumavě, v Pošumaví, Novohradských horách, v Blanském a Českém lese a další zhruba desítku rysů obývá oblast CHKO Beskydy a navazujících pohoří. Dalšímu šíření velkých šelem a vzniku stabilních populací u nás brání stále častější střety těchto zvířat na silnicích a bohužel také přetrvávající pytláctví.

Hnutí DUHA se problematice velkých šelem věnuje intenzivně od roku 1999. Místní skupina Olomouc od roku 2002 prováděla terénní monitoring velkých šelem a navazující osvětové aktivity v Beskydech. V roce 2015 jsme monitoring velkých šelem rozšířili o další oblasti – Jeseníky, Ralsko a Broumovsko, později také o Jizerské hory, Krušné hory, Děčínsko a Lužické hory, od roku 2018 jsme převzali od naší mateřské organizace Hnutí DUHA koordinaci nad monitoringem v oblasti Pošumaví (které v regionu

fungují již od roku 2005). Neodmyslitelnou součástí naší práce na ochraně velkých šelem jsou také osvětové akce a vzdělávání široké veřejnosti, ochrana migračních koridorů a biotopů šelem. V neposlední řadě komunikujeme s myslivci či chovateli ovcí a zapojujeme veřejnost do monitoringu a ochrany šelem.

Níže naleznete přehled hlavních výsledků pracovníků a dobrovolníků Hnutí DUHA Šelmy v roce 2024.

Monitoring velkých šelem

- v zimě a na podzim jsme zorganizovali **7 odborných seminářů** monitoringu a ochrany velkých šelem pro nové dobrovolníky Vlčích a Rysích hlídek v oblastech Lužických hor, Krušných hor, Brd, Beskyd, Javorníků, Jeseníků a Šumavy a Pošumaví. Celkově se nám podařilo proškolit **137 nových zájemců** o dobrovolnictví a zahájili jsme tak již [25. sezónu monitoringu Vlčích a Rysích hlídek](#).
- Projekt Vlčí a Rysí hlídky (Carnivore Tracking Project) byl oceněn prestižní cenou [The European Union's Citizen Science Prize 2024](#), jako doposud jediný projekt z Česka.
- 242 dobrovolníků a zaměstnanců Hnutí DUHA Šelmy - účastníků Vlčích a Rysích hlídek - se během celého roku zaměřovalo na sledování pobytových znaků a případných známek nelegálního lovu velkých šelem od Šumavy a Pošumaví, přes Brdy, Krušné hory, Děčínsko, Lužické hory, Ralsko a Kokořínsko, Podještědí, Jizerské hory, Broumovsko, Orlické hory, Králický Sněžník až po Rychlebské hory, Jeseníky a česko-slovenské pomezí, případně i v dalších oblastech.
- **74 společných** nebo společně koordinovaných akcí Vlčích a Rysích hlídek proběhlo v oblastech Beskyd, Javorníků, Bílých Karpat, Jeseníků a Rychlebských hor, Broumova, Orlických hor, Jizerských hor a Liberecka, Krušných hor, Lužických hor a Podještědí, Děčínska, Ralska, Podbezděží a Kokořínska, Brd, Novohradských hor, Povltaví, Šumavy, Pošumaví a jihozápadních Čech. Zapojilo se do nich **celkově na 471 osob. 2 letní setkání** proběhla v Jizerských horách a v Brdech jako evaluační aktivita uplynulé monitorovací sezony za účasti celkem **41 osob**.
- **1620 pochůzkami** v rámci společných akcí i mimo ně dobrovolníci Vlčích a Rysích hlídek a terénní pracovníci Hnutí DUHA Šelmy monitorovali výskyt velkých šelem a dalších chráněných druhů v mnoha oblastech České republiky i na česko-slovenském, česko-polském, česko-rakouském a česko-německém pohraničí. Díky tomu získali 1834 dokladů o přítomnosti velkých šelem a kočky divoké v podobě jejich pobytových znaků a přes 100 záznamů o výskytu dalších vzácných druhů (např. jeřábek lesní, tetřev hlušec, datlík tříprstý).
- **9591** autentických fotografií a videí rysů, vlků, medvědů a kočky divoké se podařilo pořídit za pomoci fotopastí. Díky jejich využívání jsme získali řadu unikátních záběrů ze skrytého života velkých šelem (odkazy níže). Záznamy z fotopastí v jihozápadních Čechách se staly podkladem pro zpracování každoročního reportu o stavu česko-bavorsko-rakouské populace rysa ostrovida (dostupné v sekci publikace na webu selmy.cz: <https://www.selmy.cz/publikace/> a další odborné články).
- **379 vzorků pro DNA analýzy a 597 vzorků trusu** pro potravní vyšetření získali dobrovolníci Rysích a Vlčích hlídek, pracovníci Hnutí DUHA Šelmy a další mapovatelé zapojení do česko-slovenské spolupráce.
- Aktivně jsme se podíleli na odchyty a následném telemetrickém výzkumu rysů v Beskydech a Javorníkách.

- V rámci udržitelnosti projektu “Hledáme kočku, pozor, divokou!” z Programu Interreg SK-CZ jsme pokračovali v monitoringu kočky divoké na česko-slovenském pomezí, především v Javorníkách a Bílých Karpatech. Podařilo se nám získat **269 záznamů kočky divoké** pomocí fotopastí a sebrat **36 vzorků pro genetické analýzy**.
- Miroslav Kutal, Martin Duľa, Michal Bojda, Josefa Krausová, Romana Uhrinová a Gabriela Roháčová lektorovali **8 odborných přednášek** na mezinárodních konferencích, odborných seminářích pro zaměstnance státní správy nebo pro studenty vysokých škol.
- Miroslav Kutal, Martin Duľa, Michal Bojda a Jiří Labuda se podíleli na následujících odborných článcích o velkých šelmách: [Home range and habitat selection of wolves recolonising central European human-dominated landscapes](#) (*Wildlife Biology*), [Mammal responses to global changes in human activity vary by trophic group and landscape](#) (*Nature Ecology & Evolution*), [Factors shaping home ranges of Eurasian lynx \(*Lynx lynx*\) in the Western Carpathians](#) (*Scientific Reports*), [Ecological and intrinsic drivers of foraging parameters of Eurasian lynx at a continental scale](#) (*Journal of Animal Ecology*).

Osvětová a informační kampaň

- Náš web [Šelmy.cz](#) zaznamenal v roce 2024 přes 117 tisíc návštěv od více než 90 tisíc uživatelů. Zároveň jsme i nadále informovali o možnostech ochrany stád před velkými šelmami **na webu [ochranaovci.cz](#)**, který zaznamenal přes 2700 návštěv.
- Na webu [Šelmy.cz](#) jsme pravidelně vydávali osvětově-naučné i odborné články o velkých šelmách a tiskové zprávy jak z České republiky, tak ze zahraničí. **Celkem jsem za rok 2024 zveřejnili 24 aktualit**. Veřejnost mohla díky nim pravidelně sledovat [novinky o vlčích teritoriích](#), pokračovali jsme v osvětové činnosti a poskytovali [faktické informace o medvědech na Slovensku](#). Informovali jsme o [změnách evropské legislativy](#) a [o správném zabezpečení ovcí před útoky vlků](#). Poskytli jsme přehled údajů o tom, [jak fotopasti odhalily rozdíl v aktivitě zvířat před lockdownem a v jeho průběhu](#). Přinesli jsme informace o [správném postupu pokud dojde ke srážce s vlkem](#) a zveřejnili [článek o Vlčích a Rysích hlídkách](#). Jako každý rok jsme pak během podzimu přinášeli [zprávy o narozených vlčatech](#).
- Vydali jsme **7 tiskových zpráv** týkajících se velkých šelem a jejich ochrany, které jsme rozeslali novinářům do všech koutů ČR.
- Pokračovali jsme i v **distribuci pracovního sešitu *Šelmit a Po stopách velkých šelem*** určeného především pro děti mladšího školního věku, který pomocí zábavných úkolů a vědomostních kvízů utváří v dětech povědomí nejen o významu ochrany velkých šelem a správného chování v oblastech s jejich výskytem.
- Vydali jsme e-knihu [Velké šelmy: Pověry, obavy a fakta](#), která je zdarma ke stažení na našem webu.
- Vydali jsme **10 čísel [e-zpravodaje](#)** o velkých šelmách, který odebíralo **přes 3200 zájemců**.
- O novinkách jsme informovali i prostřednictvím **facebookového kanálu [Ochrana velkých šelem](#)**, který měl na konci roku **25 221 fanoušků**, od začátku roku 2024 jich tak **přibýlo 1 385**.
- Pokračovali jsme v rozvíjení **instagramového profilu [Ochrana velkých šelem](#)**, na němž sdílíme především fotky a videa týkající se života velkých šelem a praktických ukázek naší a dobrovolnické

práce na jejich ochraně a mapování. Na konci roku 2024 měl profil **přes 2000 sledujících**.

- Pokračovali jsme ve zveřejňování informací také přes **twitterový účet @OchranaSelem** a **LinkedIn**
- Vytvořili jsme **32 krátkých osvětových a informačních videospotů** o šelmách a jejich ochraně na kanál Šelmy **na platformě YouTube** – např. [video o tom, jak probíhá kontrola fotopastí](#), [video rysice s mláděty](#), [záběry vlčích mláďat](#), [unikátní záběry rysích námluv v Javorníkách](#) a další.
- **S informačním stánkem velkých šelem jsme se zúčastnili min. 16 regionálních akcí.** Na infostánky jsme připravili poznávací hry pro děti a rozdávali materiály s informacemi o velkých šelmách.
- Nadále jsme provozovali **internetový obchod** s propagačními předměty s tematikou velkých šelem obchod.selmy.cz, kde prodáváme především trička z biobavlny a knihy, ale také doplňky. Vydali jsme nástěnný měsíční kalendář na rok 2025 s našimi nejlepšími záběry šelem z fotopastí a doplnili zboží o nové produkty (trička, masky, zápisníky, přívěšky a dětské vystřihovánky).
- Pro účely vzdělávání jsme pomocí 3D tisku nechali zhotovit **odlitky stop velkých šelem**. Tyto modely využíváme při besedách, výstavách a dalších akcích zaměřených na osvětu veřejnosti.
- Zorganizovali jsme **13 výukových programů nebo exkurzí pro 932 žáků** základních a středních škol napříč celou ČR. Jako odborní lektori jsme s tématem ochrany a monitoringu velkých šelem zapojili do Festivalu dětských přírodovědných filmů Nechme se překvapovat.
- Realizovali jsme nebo jsme byli pozváni na min. **13 besed a přednášek pro širokou veřejnost**.
- **Výstava Soužití s velkými šelmami** byla od července 2024 **k vidění na zámku Dívčí hrad** a od září 2024 do konce roku **v Regionálním muzeu Žďár nad Sázavou**.
- Začali jsme s tvorbou rozsáhlé EVVO hry Po stopách velkých šelem.

Zmírňování konfliktů s chovateli, místními obyvateli, komunikace s myslivci

- **Radili jsme chovatelům** hospodářských zvířat, jak účinně chránit stáda před velkými šelmami a o možnostech žádat náhrady od státu. I nadále pomáháme chovatelům zabezpečit stáda prostřednictvím administrace dotací z OPŽP a zjednodušeného schématu AOPK. V roce 2024 jsme intenzivně spolupracovali s 12 chovateli napříč republikou. Bylo podáno a schváleno 6 žádostí o dotaci na preventivní opatření v celkové výši 3 109 220 Kč. Nejvíce chovatelé žádali na pořízení mobilních elektrických sítí, mobilních ohradníků, košárů pro nocování ovcí a na pastevecké psy. Z toho 3 projekty byly již úspěšně zrealizovány a dotace byly chovatelům proplaceny. Dalších 6 žádostí bylo ve fázi přípravy. Minimálně 5 chovatelům jsme poskytli rady a informace, jaké zabezpečení je pro jejich stádo nejvhodnější a jak o dotaci požádat.
- **Měli jsme desítky osobních schůzek** a telefonických konzultací s lesníky a myslivci v rámci spolupráce na monitoringu šelem.
- Podíleli jsme se na přípravě Programu péče pro rysa ostrovida a aktualizaci plánu péče o vlka.

Ochrana migračních koridorů a biotopů velkých šelem v rozhodovacích procesech

- Nadále dohlížíme na to, aby v nově projednávaných územních plánech a záměrech v námi sledovaných územích, byly chráněny migrační koridory velkých šelem.

Účast v rozhodovacích procesech

Další řízení o výjimkách

Od roku 2020 nadále sledujeme probíhající správní řízení týkající se velkých šelem ve všech krajích a regionálních pracovištích AOPK ČR.

Přijde vám naše práce užitečná?

Pokračovat v ní můžeme jen díky podpoře individuálních dárců - lidí, jako jste vy. Staňte se také jedním z [Ochránců velkých šelem](#)! Pomůžete nám tak efektivně a dlouhodobě chránit rysy, vlky a medvědy i českou přírodu, která je našim společným domovem.

PODĚKOVÁNÍ

Práci Hnutí DUHA Šelmy v roce 2024 finančně podpořili:

Individuální dárci – 1 037 930,32 Kč – dary pomohly financovat všechny výdaje na ochranu velkých šelem, které nepokrývaly níže uvedené grantové zdroje a náklady související s účastí v rozhodovacích procesech.

Dar Gramino s.r.o. - 30 000 Kč

Nadační příspěvek - Nadační fond Biodiverzita - 20 000 Kč

Nadační příspěvek - Nadační fond Trigema - 150 758 Kč

Nadační příspěvek - Nadační fond Benevity - 13 790,15 Kč

Joanneum Research - 10 000 EUR

Patagonia - *Wolf and Lynx patrols in Krušné hory* - 9 259,17 EUR

Nadace Active Citizen Fund - *Aktivně po stopách velkých šelem* - 8 099,56 EUR

Olomoucký kraj - *Pokračování kurzů ochrany velkých šelem a dalších chráněných druhů se zaměřením na děti a mládež v roce 2024* – 105 000 Kč Kč , *Podpora celoroční činnosti spolku v oblasti ochrany velkých šelem a souvisejících osvětových aktivit* – 42 000 Kč Kč

Karlovarský kraj - *Ochrana a monitoring velkých šelem v Karlovarském kraji v roce 2024* – 67 262,83 Kč

Liberecký kraj – *Kurzy ochrany a monitoringu velkých šelem a kočky divoké v Libereckém kraji* - 100 000 Kč

Moravskoslezský kraj - *Osvětová činnost a zapojení veřejnosti do ochrany velkých šelem v Moravskoslezském kraji* - 150 000 Kč

Středočeský kraj - *Po stopách velkých šelem ve Středočeském kraji* - 132 877 Kč

EURENI - *Umsetzung eines länderübergreifenden Luchs-Aktionsplans mit Tschechien* – 6 883 EUR EUR

Ministerstvo vnitra ČR - *Dobrovolníci Vlčích a Rysích hlídek* – 104 000 Kč

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - *Mladí lidé aktivně pro ochranu životního prostředí* - 207 500 Kč

Ministerstvo životního prostředí - *Operační program Životního prostředí - projekt Soužití s velkými šelmami* - 230 429,45 Kč Kč

Ministerstvo životního prostředí - *Vlčí a Rysí hlídky na Brdech* - 210 195 Kč

Technologická agentura České republiky - *Ztráta genetické diverzity a inbreeding jako hrozba pro populace rysa ostrovida v České republice* - 752 793 Kč

Interreg CENTRAL EUROPE - *Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores/LECA* - 38 786,35 EUR

EuroNatur Stiftung - *Systematic Approach to Protection of Forest with High Biodiversity Value in the European Green Belt of the Czech Republic*

Za spolupráci děkujeme také následujícím organizacím a osobám: Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, ALKA Wildlife, Anně Vančurové, České zemědělské univerzitě, Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, and Nuclear Safety (BMU), Janě Kloučkové Kudrnové, Josefu Kvapilovi, Lucii Pacnerové, Katedře ekologie a životního prostředí PŘF v Olomouci, Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, Lesům ČR s.p OŘ severní Morava, Biskupským lesům, Lesům Augustiniánského opatství, Mendelově univerzitě v Brně, Studentské organizaci vědeckých aktivit OU, Národnímu muzeu, obcím Dolní Lomná a Jablunkov, Přírodovědecké fakultě UK v Praze, Sluňákovu – Centru ekologických aktivit města Olomouce, spolkům ČSOP Cieszynianka, ČSOP Orchidea Valašsko, ČSOP Radhošť, ČSOP Valašské Meziříčí, ČSOP KOSENKA, Beskydčan, České společnosti ornitologické, WWF Deutschland, Luchsprojekt Österreich Nordwest, Luchs Bayern e. V., University of Bremen, Muzeu Šumavy v Sušici, Šmidingerově knihovně ve Strakonici, České koalici pro ochranu biodiverzity, Stowarzyszeniu dla Natury WILK, Správám CHKO Beskydy, Bílé Karpaty, Broumovsko, Jeseníky, Jizerské hory, Kokořínsko-Máchův kraj, Litovelské Pomoraví, Lužické hory, Třeboňsko, Správě Krkonošského národního parku Vrchlabí, Správě národního parku České Švýcarsko, Správě národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava, Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Centru dopravního výzkumu, v. v. i., Zoologické zahrady Bojnice, Zoologické zahrady v Hluboké nad Vltavu, Zoologické zahrady Ostrava, dalším místním skupinám Hnutí DUHA a všem členům, příznivcům, dobrovolníkům a spolupracovníkům.

Vydalo Hnutí DUHA Šelmy, červen 2025.

A › Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc

E › olomouc@hnutiduha.cz

W › www.selmy.cz

Přílohy výroční zprávy (finanční část):

- 1) Rozvaha ke dni 31.12.2024
- 2) Výkaz zisku a ztráty ke dni 31.12.2024

Daňový subjekt:	Hnutí DUHA Šelmy
IČ / DIČ:	44936354 / CZ44936354
Sídlo účetní jednotky:	Dolní náměstí 27/38, 77900 OLOMOUC

Rozvaha pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, ve zkráceném rozsahu
ke dni 31.12.2024
(v celých tisících Kč)

	A K T I V A	stav k prvnímu dni účetního období	stav k poslednímu dni účetního období
		1	2
A.	Dlouhodobý majetek celkem	874	754
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	1400	1520
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	1492	1492
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0
A.IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-2018	-2258
B.	Krátkodobý majetek celkem	6574	5320
B.I.	Zásoby celkem	58	77
B.II.	Pohledávky celkem	945	2605
B.III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	3408	2808
B.IV.	Jiná aktiva celkem	2163	-170
	Aktiva celkem	7448	6074

	P A S I V A	stav k prvnímu dni účetního období	stav k poslednímu dni účetního období
		1	2
A.	Vlastní zdroje celkem	6611	5375
A.I.	Jmění celkem	6601	6492
A.II.	Výsledek hospodaření celkem	10	-1117
B.	Cizí zdroje celkem	837	699
B.I.	Rezervy celkem	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky celkem	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky celkem	672	705
B.IV.	Jiná pasiva celkem	165	-6
	PASIVA CELKEM	7448	6074

Daňový subjekt:	Hnutí DUHA Šelmy
IČ / DIČ:	44936354 / CZ44936354
Sídlo účetní jednotky:	Dolní náměstí 27/38, 77900 OLOMOUC

**Výkaz zisku a ztráty pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, ve zkráceném rozsahu
ke dni 31.12.2024
(v celých tisících Kč)**

	Název položky	činnost hlavní	činnost hospodářská	celkem
		1	2	3
A.	Náklady	8685	0	8685
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	2697	0	2697
A.II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	0	0	0
A.III.	Osobní náklady	5498	0	5498
A.IV.	Daně a poplatky	1	0	1
A.V.	Ostatní náklady	242	0	242
A.VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	240	0	240
A.VII.	Poskytnuté příspěvky	0	0	0
A.VIII.	Daň z příjmů	7	0	6
	Náklady celkem	8685	0	8685
B.	Výnosy	7558	0	7558
B.I.	Provozní dotace	5105	0	5105
B.II.	Přijaté příspěvky	1253	0	1253
B.III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	908	0	908
B.IV.	Ostatní výnosy	292	0	292
B.V.	Tržby z prodeje majetku	0	0	0
	Výnosy celkem	7558	0	7558
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-1120	0	-1120
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	-1127	0	-1127